

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta

Aika 27.04.2023 klo 13:00 -

Paikka Pohjois-Savon hyvinvointialue, hallintokeskus, rak 10, 1.krs

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 40	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 41	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 42	Asioiden käsittelyjärjestys	6
§ 43	Ajankohtaiset asiat	7
§ 44	Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategia	8
§ 45	Valtuustoaloite, Seniorineuvola mukaan palvelustrategiaan	13
§ 46	Ikäntyneiden palveluiden virkojen perustaminen	20
§ 47	Ikäntyneiden palvelut toimialan osavuosisikatsaus tammi- maaliskuu 2023	23
§ 48	Viranhaltijapäätösten tarkastaminen, Ikäihmisten ja hoivapalveluiden ltk 27.4.2023	24
§ 49	Tiedoksisaatettavat asiat 27.4.20223	25
§ 50	Muut asiat	26

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Taipale Pekka	puheenjohtaja	
	Berg Marja	varapuheenjohtaja	
	Hämäläinen Vuokko	jäsen	
	Huhta Johanna	jäsen	
	Kärkkäinen Maija	jäsen	
	Lapveteläinen Tuomo	jäsen	
	Miettinen Heikki	jäsen	
	Pikkarainen Rauno	jäsen	Poistui klo 14.58 § 45 aikana.
	Savolainen Lassi	jäsen	
	Sokka Irja	jäsen	
	Viljakainen Salme	jäsen	
	Heiskanen Päivi	pöytäkirjanpitäjä	
	Korhonen Mikko	esittelijä	
	Kokkonen Kaija Anneli	palvelualuejohtaja	
	Raatikainen Riitta	aluehallituksen puheenjohtaja	
	Ohvo Pirkko	ikäihmisten neuvoston edustaja	
Poissa	Hedman Antti		
	Paahto Marena		
	Mykkänen Minna		
	Korhonen Marko		
	Remes Sami		

Allekirjoitukset

Pekka Taipale
puheenjohtaja

Päivi Heiskanen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

40 - 50

Pöytäkirjan tarkastus Pvm

Marja Berg
pöytäkirjantarkastaja

Johanna Huhta
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja pidetään nähtävillä Pohjois-Savon hyvinvointialueen yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.pshva.fi 05.05.2023

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 40
lautakunta

27.04.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ikäholtk 27.04.2023 § 40

Kutsu kokoukseen on toimitettu sähköisen kokousjärjestelmän kautta. Kutsu on lähetetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 164 §:n mukaisesti vähintään 4 päivää ennen kokousta.

Hyvinvointialuelain 108 §:n mukaisesti toimitella on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Päätösehdotus Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 41
lautakunta

27.04.2023

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Ikaholtk 27.04.2023 § 41

Päätösehdotus Toimielin valitsee pöytäkirjantarkastajat tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan. Pöytäkirjan tarkastajat toiminevat myös ääntenlaskijoina mahdollisten äänestysten sattuessa. Vuorossa aakkosjärjestyksessä ovat Marja Berg ja Johanna Huhta.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Marja Berg ja Johanna Huhta.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 42
lautakunta

27.04.2023

Asioiden käsittelyjärjestys

Ikaholtk 27.04.2023 § 42

Päätösehdotus Toimielin hyväksyy esityslistan kokouksen asioiden käsittelyjärjestykseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 43
lautakunta

27.04.2023

Ajankohtaiset asiat

Ikaholtk 27.04.2023 § 43

Käydään läpi ajankohtaisia ja valmistelussa olevia asioita

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee tiedoksi ajankohtaiset ja valmistelussa olevat asiat.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 8	19.01.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 18	09.02.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 27	02.03.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 36	05.04.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 44	27.04.2023

Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategia

Ikaholtk 19.01.2023 § 8

Valmistelija: Ikäntyneiden palveluiden toimialajohtaja Mikko Korhonen, p. 044 7186 200, mikko.korhonen@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategian valmistelukokonaisuudesta vastaa strategia ja kehittäminen toimiala. Palvelustrategiaa valmistellaan osaltaan myös palvelutuotannon toimialoilla.

Ikäntyneiden palvelut toimialan palvelustrategiaa on valmisteltu virkamiestyönä.

Esityslistan oheisaineistona:

- Palvelustrategia luonnos

Esittelijä	ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta keskustelelee luonnoksesta ja ohjaa palvelustrategian valmistelua
Päätös	Lautakunta merkitsee palvelustrategialuonnoksen esittelyn tiedoksi. Merkitään pöytäkirjaan, että Merja Vartiainen poistui kokouksesta klo 15.40 asian käsittelyn jälkeen.

Ikaholtk 09.02.2023 § 18

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 8	19.01.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 18	09.02.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 27	02.03.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 36	05.04.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 44	27.04.2023

Valmistelija: Ikäntyneiden palveluiden toimialajohtaja Mikko Korhonen, p. 044 7186 200, mikko.korhonen@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategian valmistelukokonaisuudesta vastaa strategia ja kehittäminen toimiala. Palvelustrategiaa valmistellaan osaltaan myös palvelutuotannon toimialoilla.

Ikäntyneiden palvelut toimialan palvelustrategiaa on valmisteltu virkamiestyönä.

Teemana palvelulupaus.

Esityslistan oheisaineistona: Luonnos palvelulupauksesta

Esittelijä	ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta keskustelee ja ohjaa palvelustrategian valmistelua.
Päätös	Lautakunta keskusteli ja ohjasi palvelustrategian valmistelua.

Ikaholtk 02.03.2023 § 27

Valmistelija: Ikäntyneiden palveluiden toimialajohtaja Mikko Korhonen, p. 044 7186 200, mikko.korhonen@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategian valmistelukokonaisuudesta vastaa strategia ja kehittäminen toimiala. Palvelustrategiaa valmistellaan osaltaan myös palvelutuotannon toimialoilla.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 8	19.01.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 18	09.02.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 27	02.03.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 36	05.04.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 44	27.04.2023

Ikääntyneiden palvelut toimialan palvelustrategiaa on valmisteltu virkamiestyönä.

Esityslistan oheisaineistona:

-palvelulupaus muokattu

-pohdintaa yhteisöllisestä asumisesta

Esittelijä	ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta keskustelee ja ohjaa palvelustrategian valmistelua.
Päätös	Lautakunta keskusteli ja ohjasi palvelustrategian valmistelua.

Ikaholtk 05.04.2023 § 36

Valmistelija: Ikääntyneiden palveluiden toimialajohtaja Mikko Korhonen, p. 044 7186 200, mikko.korhonen@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategian valmistelukokonaisuudesta vastaa strategia ja kehittäminen toimiala. Palvelustrategiaa valmistellaan osaltaan myös palvelutuotannon toimialoilla.

Ikääntyneiden palvelut toimialan palvelustrategiaa on valmisteltu virkamiestyönä.

Esityslistan oheisaineistona:

- ikäihmisten neuvoston näkemyksiä palvelustrategiaan

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 8	19.01.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 18	09.02.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 27	02.03.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 36	05.04.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 44	27.04.2023

Palvelustrategia tuodaan päätösasiana 27.4 kokoukseen.

Esittelijä	ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta keskustelee ja ohjaa palvelustrategian valmistelua.
Päätös	Lautakunta keskusteli ja ohjasi palvelustrategian valmistelua.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta
27.04.2023 § 44
660/00.01.02.04/2022

Valmistelija: Ikäntyneiden palveluiden toimialajohtaja Mikko Korhonen, p. 044 7186 200, mikko.korhonen@pshyvinvointialue.fi

Palvelustrategiaa on valmisteltu strategia ja kehittäminen toimialan koordinoimana hyödyntäen luottamushenkilöorganisaation lisäksi sidosryhmiä. Palvelustrategian toimialat yhdistävät osat käsitellään aluehallituksessa. Valmistellut luonnokset palvelustrategian yhteisistä osista on kokouksen oheisaineistona. Kokouksen oheisaineistona on myös ikäntyneiden palvelustrategia osuus, josta päätetään lautakunnassa. Toimialakohtainen osuus lähetetään lautakunnan esityksenä aluehallitukselle. Palvelustrategian hyväksyy lopullisesti aluevaltuusto.

Esityslistan oheisaineistona:

- Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategialuonnos
- Palvelustrategia, Ikäntyneiden palveluiden toimialakohtainen osuus

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 8	19.01.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 18	09.02.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 27	02.03.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 36	05.04.2023
Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta	§ 44	27.04.2023

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Palvelustrategiaa toimeenpannaan osana taloudellisuus- ja tuottavuusohjelmaa. Palvelustrategian valmistelussa on kiinnitetty erityishuomiota integraatiokysymyksiin ja niiden toteutumiseen

Esittelijä	ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Lautakunta merkitsee tiedoksi palvelustrategian yhteiset osat ja hyväksyy ikääntyneiden toimialan palvelustrategian ja saattaa palvelustrategian aluehallituksen käsiteltäväksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 45
lautakunta

27.04.2023

Valtuustoaloite, Seniorineuvola mukaan palvelustrategiaan

Ikähoitk 27.04.2023 § 45
1837/00.01.02.04/2023

Valmistelija: Ikääntyneiden palveluiden toimialajohtaja Mikko Korhonen, p. 044 718 6200, mikko.korhonen@pshyvinvointialue.fi

Vastaus valtuusto aloitteeseen koskien seniorineuvolan perustamista

Aloite

Kristillisdemokraattien jättämässä valtuustoaloitteessa on kiinnitetty huomiota ikääntyneiden avun tarpeeseen liittyen yksinäisyyteen, masennuksen ehkäisyyn ja päihdeongelmiin. Aloitteessa on todettu, että tasapaino ja lihasvoiman ongelmat johtavat päivystystä kuormittaviin tapaturmiin. Aloitteessa on myös todettu, että muistihäiriöt ja ravitsemuksen ongelmat tulisi havaita ajoissa. Ratkaisuksi tilanteeseen ehdotetaan oikea-aikaista hoitoon ohjausta sekä 70 vuotta täyttäneille seniorineuvola, jossa tehdään terveystarkastukset ja toimintakykytarkastukset niille, jotka eivät ole muun säännöllisen palvelun piirissä. Aloitteen mukaan muualla on ao toiminnasta saatu hyviä kokemuksia ja ehdotetaan, että seniorineuvolan mahdollinen perustaminen huomioidaan palvelustrategiassa.

Laki perusta

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista toteaa, että hyvinvointialueen on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja. Lisäksi hyvinvointialueen on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämäkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä.

Edellä tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä:

1) hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn tähtäävä ohjaus;

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 45
lautakunta

27.04.2023

- 2) ikääntyneen väestön terveyden ja toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien tunnistaminen ja niihin liittyvä varhainen tuki;
- 3) sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskeva ohjaus;
- 4) sairaanhoitoa, monialaista kuntoutusta ja turvallista lääkehoitoa koskeva ohjaus; sekä
- 5) ohjaus kunnassa ja hyvinvointialueella tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

Edellä tarkoitettussa neuvonnassa on kannustettava ikääntynyttä väestöä oman asumisensa ennakointiin ja itsenäistä asumista tukevien ratkaisujen toteuttamiseen.

Edelleen laki toteaa, että palvelut voidaan järjestää ja tarjota ikääntyneen väestön neuvolatoimintana.

Lakisosiaalihuoltolain muuttamisesta 1280/2022 7 a § todetaan, että

osana yhteisösosiaalityötä tai muita sosiaalipalveluja tulee järjestää syrjäytymistä vähentävää etsivää työtä.

Terveydenhuoltolaki 7 a § (30.12.2013/1202) toteaa, että terveydenhuollon palveluvalikoimaan kuuluvat lääketieteellisesti ja hammaslääketieteellisesti perusteltu sairauksien ennaltaehkäisy, sairauden toteamiseksi tehtävät tutkimukset sekä taudinmääritys, hoito ja kuntoutus.

Palveluvalikoimaan ei kuitenkaan kuulu sellainen terveyden- ja sairaanhoidon toimenpide, tutkimus, hoito ja kuntoutus, johon sisältyy saavutettavan terveyshyödyn kannalta kohtuuttoman suuri riski potilaan hengelle tai terveydelle tai jonka vaikuttavuus on vähäinen, ja jonka aiheuttamat kustannukset ovat kohtuuttomat saavutettavissa olevaan terveyshyötyyn ja hoidolliseen arvoon nähden. Terveystieteellisen **8 §** toteaa, että terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin.

Ikääntyneiden palvelukokonaisuudesta

Ikääntyneiden palveluiden kokonaisuudesta hyvinvointialueella voidaan todeta, että säännöllisen palvelun piirissä olevien asiakkaiden (kotihoito omaishoito perhehoito, asuminen) osalta integroitu palvelukokonaisuus toteutetaan ikääntyneiden palvelujen toimialalla. Tätä palvelukokonaisuutta tukee palveluohjaus.

Palveluohjauksen neuvota ja ohjaus kokonaisuus antaa laissa tarkoitettuja palveluita ikääntyneelle väestölle matalan kynnyksen palveluna puhelimitse, sähköpostitse tai kasvokkain palveluna. Palvelu on universaali ja kohdistettu kaikille ikääntyneille Väestön ikääntyessä toimintakyvyltään heikentyneiden ja apua tarvitsevien ihmisten määrä kasvaa. Avun ja palvelujen tarpeen

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 45
lautakunta

27.04.2023

tiedetään kasvavan 75 ikävuoden jälkeen. Pohjois- Savossa on n 30 000 75 vuotta täyttänyttä ihmistä, joista suurin osa asuu itsenäisesti kotona. Kotona asumista halutaan tukea kotona-asumisen politiikan mukaisesti (Pulkki ym. 2017). Tämä lisää tarvetta tunnistaa kotona-asuvien ikäihmisten tuen tarpeita. Avuntarpeiden tunnistaminen mahdollisimman varhain on tärkeää, jotta toimintakykyä ja itsenäistä selviytymistä voidaan tukea ja siirtää mahdollista raskaiden sosiaali- ja terveystalvelujen aloittamista myöhemmäksi

Yleistenpalvelujen toimiala tukee osaltaan ikääntyneiden toimialan järjestämisvastuulle kuuluvien säännöllisen palvelujen piirissä olevien ikääntyneiden palvelutuotantoa. On hyvä tunnistaa, että valtaosa hyvän toimintakyvyn omaavien ikääntyneiden palveluista toteutetaan osana yleisten palvelujen sote keskuksen toimintaa. Ikääntyneiden toimialan säännöllisen palvelun piirissä on vajaa 30 % yli 75 v ikääntyneistä ja näin ollen valtaosa ikääntyneistä tukeutuu peruspalvelujen sotekeskusten integroituun palvelukokonaisuuteen

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on jo nyt olemassa kohdennettuja terveystarkastuksia, kuten omaishoitajien terveystarkastukset. Nyt hyvinvointialuetasoisesti on lähdetty harmonisoimaan muistipoliklinikkatoimintaa, jota kehitetään tulevaisuudessa geriatrisen poliklinikan suuntaan. Tällä vastataan kohdennetusti niiden iäkkäiden tarpeisiin, joilla tunnistetaan olevan palvelutarvetta lisääviä riskitekijöitä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämien ja matalan kynnyksen palvelut

Aloitteessa on nostettu esille keskeisiä teemoja kuten yksinäisyys masennus kaatumiset, päihdeongelmat ja ravitsemus liittyen ikääntyneiden hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen Teemat ovat olleet esillä Pohjois-Savon hyvinvointikertomus ja -suunnitelmassa (aluevaltuusto 30.5 2022 §75), joka sisältää myös lukuisia tuomenpiteitä asioiden ratkaisemiseksi.

Edellä kuvattujen hyvinvointiriskien hallinta on osa hyvinvointia edistävää toimintaa ja hyvinvointialueen rinnalla siinä keskeisinä toimijoina ovat kunnat ja järjestökenttä

Ikääntyneiden palvelukokonaisuuden suunnittelussa keskeisenä kehityskohteena on ollut matalan kynnyksen ohjauksen ja neuvonnan roolin vahvistaminen. Tällä toiminnalla kyetään tunnistamaan aloitteessa esille nousseita ikäihmisten hyvinvointiongelmia ja ohjaamaan heitä soveltuvien palvelujen piiriin. Ohjauksen ja neuvonnan keinovalikoimassa on aloitteessa kuvatulla tavalla asiakkaiden ohjaaminen heille sopiviin kunnan ja kolmannen sektorin palveluihin. Osana toimintaa on mahdollista toteuttaa myös

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 45
lautakunta

27.04.2023

Pop up -tempauksia yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta palvelun kautta on mahdollista antaa laissa kuvattua ohjausta ja ohjata asiakkaita terveystarkastuksiin

Jokainen, joka kokee tai epäilee terveytensä tai toimintakykynsä heikentyneen ikääntymisen takia, voi hakeutua terveystarkastukseen sotekeskuksessa. Terveystarkastuksen tavoitteena on edistää henkilön hyvinvointia, toimintakykyä ja terveyttä.

Huoli ilmoitus menettelynä ja etsivä sosiaalityö

Terveystarkastuksiin osallistuvat varmimmin ne, joilla asiat ovat muutoinkin hoidossa ja seurassa ja jotka pitävät terveydestään hyvää huolta. Huono-osaisuus ja syrjäytymien altistaa myös alikäytölle maksuttomissa palveluissa. Huoli-ilmoitus menettelynä antaa signaalin toimijoille, jonka pohjalta voidaan lähestyä myös palvelujen ulkopuolelle jäävää ikääntyneiden ryhmää.

Huoli-ilmoituksella voi ilmoittaa sosiaaliviranomaisille huolesta, joka on herännyt liittyen ikääntyneen ihmisen arjessa pärjäämiseen tai toimintakyvyn haasteisiin. Viranomaisille huoli-ilmoituksen tekeminen on lakisääteinen velvollisuus (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 35§; Vanhuspalvelulaki 980/2012, 25§), kansalaisille ilmoituksen tekeminen on oikeus ja mahdollisuus osoittaa huolenpitoa ikäihmisistä.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella huoli-ilmoitukset ikäihmisten osalta käsitellään ikääntyneiden palveluissa, ja arvioinnin perusteella asukas ohjataan asianmukaisten selvittelyjen tai avun piiriin. Huoli-ilmoitusten käytön yhtenäistäminen niin viranomais- kuin kansalaisilmoitusten osalta edellyttää vielä käytäntöjen yhdenmukaistamista.

1.7 2023 voiman tuleva laki muutos liittyen yhteisösosiaalityöhön ja etsivään sosiaalityöhön edellyttää hyvinvointialuetta kehittämään rakenteita, joilla saadaan ohjattua palvelujen piiriin asiakskuntaa joka ei muutoin niihin ohjaudu

Yhteenvetona voidaan todeta että huoli-ilmoitus menettely ja rakentuva etsivä sosiaalityö ja sen rakenteet varmistavat ohjauksen ja neuvonnan kohdentumista nimenomaan niitä tarvitsevalle asiakunnalle.

Terveystarkastusten vaikuttavuus näytöstä

Yleisillä terveystarkastuksilla tarkoitetaan terveydentilan lääketieteellistä tarkastamista piilevien sairauksien löytämiseksi henkilöillä, joilla ei ole sairauden ilmeisiä oireita.

Yleisten terveystarkastusten vaikuttavuudesta aikuisväestöllä on tehty Cochrane-katsaus (Krogsbøll ym. 2019). Katsaus on

yhteenveto ja meta-analyysi 17 satunnaistetusta tutkimuksesta yhteensä 230 000 henkilöllä. Katsauksen tulos oli, että kohdentamattomilla yleisillä terveystarkastuksilla ei ole vaikutusta sairastavuuteen eikä kuolleisuuteen. Katsaus käsittää kaikki aikuiset keskittymättä ikääntyneeseen väestöön.

Sazlinan (2015) katsaus keskittyy ikääntyneiden terveystarkastuksiin. Ikääntyneillä tulokset ovat jossain määrin parempia kuin koko aikuisväestöllä. ”Nuorilla vanhoilla” (60-75 -vuotiailla) varhaisesta tunnistamisesta ja sairauteen puuttumisesta on enemmän hyötyä.

Sazlinan katsauksessa referoidaan useita tutkimuksia seuraavin havainnoin:

Verenpainetauti: Vähentää merkitsevästi sydäninfarktin riskiä (RR=0,87) vajaatoiminnan riskiä (RR=0,90). Aivohalvauksien esiintymiseen ja sydäntautikuolleisuuteen ei ollut vaikutusta.

Tyyppi 2 diabetes: Salzinan katsauksessa todetaan, että tyyppi 2 diabeteksen seulonnan vaikuttavuudesta ei ole tietoa. Peer ym. (2020) katsauksessa havaittiin seulonnalla olevan vaikutusta, mutta tulos jäi tilastollisesti merkitsemättömäksi. Kun aineistot olivat suuria, niin tilastollisen merkitsevyyden puuttuminen merkitsee sitä, että tutkittuja päätapahtumia oli vähän.

Dyslipidemia: Tutkimusta, jossa olisi analysoitu erityisesti iäkkäiden henkilöiden korkeiden rasva-arvojen seulonnan vaikuttavuutta, ei ole tehty.

Syöpäseulonnat: Noudatetaan yleistä syöpäseulontaa.

Eturauhassyövän erillistä seulontaa ei suositella (Lundgren 2018).

Masennuksen seulonta: Seulonta ei parantanut masennuksen tunnistamista (O'Connor 2009).

Yhteenveto: Iäkkäiden henkilöiden sairauksien varhaista tunnistamista suositellaan opportunistisena seulontana eli muiden kontaktien yhteydessä tapahtuvana verenpainetaudin, korkeiden rasva-arvojen, tupakoinnin, masennuksen ja tyyppi 2 diabeteksen havaitsemiseksi.

Lähteet

Krogsbøll LT, Jørgensen KJ, Gøtzsche PC. General health checks in adults for reducing morbidity and mortality from disease. Cochrane Database of Systematic Reviews 2019.

Sazlina, SG. Health screening for older people – What are the current recommendations? Malays Fam Physician. 2015 Apr 30;10(1):2-10.

Peer N, Balakrishna Y, Durao S. Screening for type 2 diabetes mellitus. Cochrane Database of Systematic Reviews 2020, Issue 5.

Lundgren P-O, Kjellman A, Norming U, Gustafsson O. Long-Term Outcome of a Single Intervention Population Based Prostate Cancer Screening Study. Journal of urology, 2018, 200(1), 82-88.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 45
lautakunta

27.04.2023

O'Connor E, Whitlock E, Gaynes B. et al. Screening for Depression in Adults and Older Adults in Primary Care : An Updated Systematic Review. Rockville, Maryland: Agency for Healthcare Research and Quality, 2009.

Pulkki J, Tynkkynen LK, Jolanki O. Aktivoivat, muuttuvat ja sopimattomat vanhenemisen paikat: analyysi vanhuspalvelulain lähetekeskustelusta. Yhteiskuntapolitiikka 2017;82(1),45–54.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201702161700>

Valmistelijan päätösehdotus:

Vastauksena aloitteeseen todetaan seuraavaa:

Vaikuttavuusnäytön ollessa heikkoa. Perusteita ei nähdä ns yleisille kohdentamattomille terveystarkastuksille. Ikääntyneet voivat hakeutua tarkastuksiin itse tai omaisten ohjaamina. Matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta toiminta on viranomaisille mahdollisuus tunnistaa riskejä ja ohjata ikääntyneitä lain tarkoittamissa asioissa tai ohjata ikääntynyt terveystarkastusten piiriin Samoin toimii myös huoli-ilmoitus menettely ja etsivä sosiaalityö.

Lain edellyttämää ohjausta ja neuvontaa toteutetaan osana normaalia palvelutuotantoa mutta erityisesti

- Ikääntyneiden palveluissa
 - Osana ohjaus- ja neuvontatoimintaa
 - Osana asiakaskohtaista palveluohjausta
 - Osana tulevan geriatrisen poliklinikan toimintaa
 - Osana omaishoitajien terveystarkastuksia
- Sote keskuksissa
 - Osana normaalia terveystarkastustoimintaa

Aloitteessa esille nostettujen hyvinvointiteemojen ja riskien osalta keskeistä on hyvinvointialueen osaltaan tukea monitoimijaisen palvelukokonaisuuden muodostumista jossa hyvinvointialue, kunnat ja järjestökenttä muodostavat eheän hyvinvointia tukevan palvelukokonaisuuden

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Esitys pohjautuu vaikuttavuusnäyttöön ja näin ollen tuottavuustavoitteen mukainen. Esitettyjen tavoitteiden toteutumisenksi tarvitaan käytännön integraation toteutumista hyvinvointialueen sisällä ja sidostymäyhteisöissä ja kuntien ja järjestöjen kanssa

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 45
lautakunta

27.04.2023

Esittelijä	ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Lautakunta päättää antaa asiaselosteen mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja päättää lähettää aloitevastauksen edelleen aluehallituksen käsittelyyn.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Merkittiin pöytäkirjaan, että Rauno Pikkarainen poistui klo 14.58 § 45 aikana.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 46
lautakunta

27.04.2023

Ikääntyneiden palveluiden virkojen perustaminen

Ikähoitk 27.04.2023 § 46
860/01.01.00/2022

Valmistelijat:

Palvelualuejohtaja Kaija Kokkonen, p. 044 718 6407,
kaija.kokkonen@pshyvinvointialue.fi

Asiakasohjauksen palveluyksikköjohtaja Hanna Jokinen, p. 044 718
3303, hanna.jokinen@pshyvinvointialue.fi

Asiakasohjauksen ydintehtävä on tunnistaa ikääntyneiden palvelutarpeita, tehdä asiakaskohtainen suunnitelma palvelutarpeen arvioinnin perusteella, käynnistää tarvittavat palvelut ja koordinoida palveluiden piirissä olevien asiakkaiden palvelutarvetta.

Ensivaiheessa tavoitellaan seudullisesti yhtenäistä toimintamallia, jossa asiakasohjaus toimii vähintään palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakkaiden palveluiden käynnistämisessä. Asiakasohjauksen toimintamallien yhtenäistäminen on priorisoitu ensivaiheen harmonisointityöksi ja kirjattu toimenpiteenä tuottavuusohjelmaan. Lähtötilanteessa asiakasohjaajaresurssi toimintamallien harmonisointiin on osoittautunut riittämättömäksi: Pohjois-Savon hyvinvointialueelle siirtyneiden organisaatioiden toimintatavat ovat vaihdelleet suuresti ja osassa organisaatioita ei ole ollut erillistä resurssia asiakasohjaukseen.

Asiakasohjauksen henkilöstötarpeeseen vaikuttaa myös toimintaympäristö: hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen ja osastopalveluiden yhteiskäyttö, henkilöstön saatavuuden ja palveluiden käynnistämisen haasteet näkyvät asiakasohjaajan asiakaskohtaisen työprosessin hitautena. Henkilöstön lisätarvetta aiheuttaa myös 1.4.2023 alkaen voimaan tullut vaatimus, että palvelutarpeen arvioinnissa tulee käyttää RAI-arviointityökalua silloin, kun asiakas on säännöllisen palvelun tarpeessa. Nyt esitetty henkilöstömäärän lisäyksenkin jälkeen jäädään mitoituksessa alemmalle tasolle kuin se oli ennen hyvinvointialueen toiminnan käynnistymistä Ylä-Savossa. Mitoitus vastaa Kuopion tasoa, joka oli sekin niukka tarpeeseen nähden.

Ennen tuottavuusohjelman toimenpiteiden käynnistymistä asiakasohjauksen henkilöstöresurssin vahvistaminen koko hyvinvointialueella, vähintään kuntouttavan arviointijakson

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 46
lautakunta

27.04.2023

asiakkaiden ja uusien asiakkaiden palvelutarpeen arviointiin, on välttämätön asiakasohjauksen lakisääteisen tehtävän täyttämiseksi hyvinvointialueella.

Esitämme yhdentoista (11) asiakasohjaajan viran perustamista niin, että tosiasiallinen henkilöstömäärän vahvistaminen on 9 henkilötyövuotta ja 2 henkilötyövuotta ylläpitämään henkilöstömitoitusta vuosilomien ja muiden poissaolojen aikana. Poissaoloihin tarvittavan henkilöstön laskennallinen tarve on noin 20 % henkilötyövuodesta. Nyt esitettävä henkilöstötarve on osa asiakasohjauksen henkilöstön lisätarvetta. Lopullinen henkilöstötarve tarkentuu työprosessien muotoilun ja toimintojen yhtenäistämisen kautta osana tuottavuusohjelman toimenpiteitä.

Asiakasohjaajien virkojen määrän lisäämisellä vähennetään palvelutarpeen arviointiin viivettä, joka ylittää lakiin kirjatun seitsemän (7) työpäivän aikaikkunan ja kiireellisten arvioiden käsittelyn heti. Lisäksi henkilöstömitoituksen vahvistaminen koko alueella mahdollistaa lakisääteisen toiminnan, asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun ja oikea-aikaisen toimintakyvyn tukemisen. Asiakasohjaajien määrän vahvistaminen tukee tuottavuusohjelmassa tavoitteeksi asetetun palvelurakenteen toteutumista, koska asiakasohjaajien toiminnan keskiössä on asiakkaiden palveluiden suunnittelu niin, että palveluiden myöntämisperusteet toteutuvat arjessa. Erityisesti ikääntyneen väestön osalta viive palvelutarpeen arvioinnissa ohjaa tahtotilaa raskaampien palveluiden piiriin.

Valmistelijan päätösehdotus:

Esitämme yhdentoista (11) asiakasohjaajan viran perustamista niin, että tosiasiallinen henkilöstömäärän vahvistaminen on 9 henkilötyövuotta ja 2 henkilötyövuotta ylläpitämään henkilöstömitoitusta vuosilomien ja muiden poissaolojen aikana.

Kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva sosiaali- tai terveydenhuollon AMK tai aikaisempi opistoasteinen tutkinto ja rekisteröinti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden rekisteriin.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Tukee tuottavuusohjelmassa asetettuja tavoitteita ikääntyneiden palveluiden palvelurakenteen toteutumista.

Esittelijä

ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 46
lautakunta

27.04.2023

Päätösehdotus

Perustetaan yksitoista (11) asiakasohjaajan virkaa iäkkäiden palveluohjaukseen.

Kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva sosiaali- tai terveydenhuollon AMK tai aikaisempi opistoasteinen tutkinto ja rekisteröinti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden rekisteriin.

Päätös

Ikääntyvien palveluiden toimialajohtaja muutti päätösesityksen kokouksessa kuulumaan seuraavasti:

Ikääntyneiden ja hoivapalveluiden lautakunta esittää aluehallitukselle yhdentoista (11) asiakasohjaajan viran perustamisesta.

Kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva sosiaali- ja terveydenhuollon AMK tai aikaisempi opistoasteinen tutkinto ja rekisteröinti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden rekisteriin.

Muutosesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 47
lautakunta

27.04.2023

Ikääntyneiden palvelut toimialan osavuosikatsaus tammi-maaliskuu 2023

Ikähoitk 27.04.2023 § 47
481/02.02.02/2023

Valmistelija: Toimialajohtaja Mikko Korhonen, p. 044 718 6200,
mikko.korhonen@pshyvinvointialue.fi

Hyvinvointialueen ensimmäinen osavuosikatsaus laaditaan tammi-
maaliskuulta 2023.

Toimialan johdon katsaus on liiteaineistona.

Erikseen valmistellan hyvinvointialuetasoisesti
henkilöstökatsaus, investoinnit ja sisäinen valvonta ja riskienhallinta,
sekä sisäinen tarkastus. Talousennuste laaditaan
hyvinvointialuetasoisesti.

Esityslistan oheisaineisto: Ikääntyneiden palvelut toimialan
osavuosikatsaus

Valmistelijan päätösehdotus: Lautakunta merkitsee
osavuosikatsauksen tiedoksi

Esittelijä	ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Lautakunta merkitsee osavuosikatsauksen tiedoksi.
Päätös	Merkittiin tiedoksi.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 48
lautakunta

27.04.2023

Viranhaltijapäätösten tarkastaminen

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 48

Hyvinvointialueen hallintosäännön 59 §:n mukaan asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa hyvinvointialuelain 139 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Toimielimen on neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta ilmoitettava lautakunnalle niistä päätöksistä, jotka voidaan ottaa lautakunnan käsiteltäväksi.

Viranhaltijapäätösten osalta viranhaltijan on neljän päivän kuluessa päätöksen allekirjoittamisesta ilmoitettava lautakunnan alaisten viranhaltijoiden osalta lautakunnalle.

Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätösluettelot toimitetaan kaksi kertaa viikossa lautakunnan puheenjohtajalle ja esittelijälle.

Lautakunnalle ei ilmoiteta eikä sillä ole otto-oikeutta henkilöstöpäätöksiin, jotka koskevat henkilöstöasioita, jotka on mainittu hallintosäännön luvussa "Toimivalta henkilöstöasioissa".

Esityslistan lisäaineistona jaetaan:
- viranhaltijapäätösluettelo ajalta 27.3.2023 – 19.4.2023

Esittelijä

Toimielimen puheenjohtaja

Päätösehdotus

Lautakunta ei käytä otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin. Lautakunta hyväksyy viranhaltijapöytäkirjat ja merkitsee tietoon saatetuksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 49
lautakunta

27.04.2023

Tiedoksisaatettavat asiat

Ikaholtk 27.04.2023 § 49

- Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 27.3.2023, Ilmoitus rajatun lääkevaraston perustamisesta ja ylläpitämisestä, Rebekan hoitokoti

Päätösehdotus Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Ikäihmisten ja hoivapalveluiden § 50
lautakunta

27.04.2023

Muut asiat

Ikaholtk 27.04.2023 § 50

Päätös

Terve kunta -seminaarin materiaali toimitetaan lautakunnan jäsenille.

Kokous päättyi klo 15.24.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 40, § 41, § 42, § 43, § 44, § 45, § 46, § 47, § 48, § 49, § 50

Päätökset, joista ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta

Seuraavasta päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.